Ч. 289 Субота 25 грудня 1893 (6 сѣчня 1894). Рôкъ III.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни.

Редакція и Адміністрація улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лишь франкованй.

Рекламаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои".

Передплата у Львовѣ въ Адміністраціи „Ґазеты Львôвскои" и въ ц. к. Староствахъ на провинціи

на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно — 20 к.
Поединоке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . — 45 к.
Поединоке число 3 к.

Ще о славяньской коаліціѣ и Молодочехахъ.

Вертаемо ще разъ до сеи справы, о якъ мы то вже сказали, нашѣ великѣ и малѣ политики розбиваютъ собѣ головы за Молодочехôвъ та за справу, котра ихъ, якъ то кажуть, анѣ болить анѣ свербить. У насъ, бачите, уважають политику за шось такого, що не стоить въ нѣякôй звязи зъ народомъ и его добромъ, уважають за предметъ, о котрôмъ лишь треба богато говорити и писати, а чимъ хто голоснѣйше кричить, або чимъ бôльше заѣло розписуе ся въ ґазетѣ, тымъ вже й бôльшій политикъ. Чоловѣкъ, котрый робить политику, але не говорить о нѣй богато, а робить ѐѣ зъ ясною цѣлею передъ очима и въ интересѣ добра народу, то вже у насъ не то не политикъ, але просто зрадникъ, а ґазета, котра пише на розумъ, представляе кожду рѣчь такъ, якъ она есть, то вже нашимъ людемъ не до вподобы, бо вема въ нѣй „перцю". Въ тôмъ то й цѣле лихо, що у насъ жадають люде не розуму, але перцю! Може бути, що коли имъ колись добре „приперчать", то и той перецъ имъ огидне и они оприйдуть до розуму. Але мы все таки не перестанемо вказувати на то, що розумнѣйше, що лѣпше для нашого народу и длятого вертаемо ще разъ до т. зв. славяньскои коаліціѣ, до котрои декотрыхъ зъ нашихъ послôвъ такъ дуже тягне.

Оногды доносили мы о тôмъ, що думае моравскій Чехъ дръ Фандерликъ о славяньскои коаліціи, теперь мусимо зазначити бодай коротенько то, що сказавъ о нѣй такій ческій патріотъ якъ дръ Ріґеръ. Вôнъ розговорюючи зъ кореспондентомъ петербурґскои часописи Краj, сказавъ мѣжь иншимъ: „Моравскѣ Старочехи зближили ся до Молодочехôвъ, бо ставули до опозиціѣ и приступили до славяньскои коаліціѣ. Моравяне безъ потребы спѣшили ся — нинѣ они може вже и жалують свого кроку. Взагалѣ було утворене славяньскои коаліціѣ въ теперѣшнôмъ ѐѣ видѣ и пôдъ прапоромъ Молодочехôвъ крокомъ не политичнымъ, ба навѣть шкодливымъ".

Могъ бы хтось подумати, що дръ Ріґеръ такъ говорить о Молодочехахъ, бо то его противники политичнѣ; але послухаймо що говорить о нихъ та ихъ политицѣ такій ихъ приятель политичный якъ россійска ґазета „Гражданинъ". Ґазета ся навязуе до политичного убійства въ Празѣ и каже: „Дорога, на яку вступили ческѣ революціонеры, не нова; въ богато европейскихъ державахъ допускали ся революціонеры такихъ поганыхъ дѣлъ, котрѣ доводили завсѣгды до сумныхъ наслѣдкôвъ, але не осягали нѣколи намѣреныхъ цѣли. Найлѣпшій примѣръ Ирландія. Ческѣ революціонеры вступивши на страшну дорогу тероризму, змусять правительство взяти ся до енерґичнѣйшихъ средствъ. Лишь пôдъ проводомъ крѣпкои и розумнои партіѣ политичнои зможуть Чехи осягнути свои бажаня; такои партіѣ въ Чехахъ нема. Тамъ вырывають такѣ политичнѣ проводирѣ, якъ Ґреґръ, що въ парляментѣ кидають громами на правительство и его политику та проповѣдують вôдорване Чехъ вôдъ Монархіѣ. Такими бесѣдами не позыскае ся прихильности для ческого народу".

А нашѣ политики не видять того, що видять навѣть люде стоячѣ подальше вôдъ политичного житя въ нашôй монархіи; они беруть собѣ за взорецъ такихъ Ґреґрôвъ та Вашатыхъ, не числять ся зъ силами народу и зъ его потребами та думають, що простымъ крикомъ, ба навѣть поганою лайкою щось скорше узыскають. Якій буде остаточно результатъ того? Такій, що остаточно здеморалізують народъ и коли ему доперчать, вôнъ ихъ таки покине.

Справы краевѣ.

(Будова клінікъ для будучого факультету медичного при львôвскôмъ университетѣ).

На пôдставѣ умовы, заключенои зъ адміністраціею державною, а затвердженои Соймомъ, — есть Выдѣлъ краевый обовязаный выставити на ґрунтѣ належачôмъ до шпиталю львôвского, коштомъ фонду краевого два новѣ павільоны на клініки: внутрѣшну и хірурґічну, лябораторію бактеріольоґічну и хемічно-мікроскопову, а такожь до помѣщеня въ будуючôмъ ся краевôмъ заведеню для злôжницъ, клініки злôжничо ґінекольоґічнои. Крôмъ того есть Выдѣлъ краевый обовязаный умѣстити въ будынку головного шпиталю: клініку недугъ очныхъ и клініку недугъ нашкôрныхъ а такожь венеричныхъ.

По перенесеню вôддѣлу злôжницъ, мѣстячого 61 постелей, шпиталь головный выскае трохи мѣсця, а всежь таки перевеленѣ уряджень для згаданыхъ клінікъ буде вымагати значно бôльшого числа убикацій такъ, що помѣщене загальныхъ вôддѣлôвъ недужихъ, якими шпиталь есть переповненый, обмежить ся. То переповнене шпиталю и бракъ вôдповѣдного вôдокремленя для нездужаючихъ на

ЛЕОДОРА РÔЗДВЯНЕ БАЖАНЄ.

(Оповѣдане зъ житя бразилійского).

— Леодоре, хтось дзвонить! Нлянь-но, може то листоносъ!

Молода панѣ, що давала сей приказъ высокому, тонкому муринови, выставила хорошу, бѣляву головку крôзь дверѣ зъ нетерпеливости, а коли чорный вернувъ дѣйстно зъ пачкою ґазетъ и листôвъ, вхопила ихъ ему зъ руки и стала ихъ чимъ скорше переглядати.

— Почта зъ краю — крикнула она весело — и листъ вôдъ Альфреда!

Зъ радôстнымъ окликомъ притиснула листъ до своихъ устъ, обкрутила ся кôлька разôвъ и щезла якъ блыскавка въ своѣй комнатѣ Але вже за кôлька хвиль выбѣгла знову, перебѣгла черезъ свѣтлицю и кинулась своѣй матери, що саме була вôйшла, на шию.

— Мамо, мамо, вôнъ приѣде на Святый вечеръ! Доставъ урльопъ и вже зъ початкомъ грудня може выбрати ся въ дорогу. Яка я щаслива, що вôнъ буде разомъ зъ нами на Святый вечеръ!

Она вхопила матѣрь и стала нею выкручувати, а та выдирала ся вôдъ неи то смѣючись, то гнѣваючись таки направду.

— Бойже ся Бога, Анніто; тажь ты мене ще перевернешь! Май же розумъ, якъ пристало на девятьнацятилѣтну дѣвчину и до того ще заручену.

— Якъ же менѣ мати розумъ, коли я така щаслива! - сказала дѣвчина и пустилась пôдскоками по свѣтлицѣ, а вôдтакъ сѣла собѣ коло цвѣтôвъ.

Леодоро не спускавъ зъ неи очей. Хибажь було що красшого на свѣтѣ вôдъ доны Анніты? Вôнъ бувъ гордый зъ того, що годувавъ ѐѣ коня, Пелліку, и що дня сѣдлавъ его для неи. Вôнъ бы все зробивъ для неи, що она бы лишь захотѣла. Ѐѣ дома всѣ любили, и мати — батько ѐѣ вже бувъ померъ — и всѣ три браты и сеньоръ Альфредо. Ой, той сеньоръ Альфредо! — Прийде и забере Анніту!

Леодоро зôткнувъ глубоко и смѣшно розтягнувъ свои вывернены губи та зморщивъ брови.

— Чи не збирае ся тобѣ на плачь? — спытала его Анніта.

Леодоро здвигнувъ плечима и усмѣхаючись отворивъ губы ще ширше, а вôдтакъ каже:

— Нѣ, донна Анніто, Леодоро не плаче, коли сеньора щаслива.

— Ну, я щаслива — наже Анніта — и всѣ дома повиннѣ бути щасливѣ, коли Альфредо приѣзджае на свята.... навѣть и ты Леодоре — кажи, чого бы ты собѣ бажавъ?

Чорне лице Леодора задрожало якось дивно а далѣ й каже:

— Я бы сказавъ, але сеньора мене проженє — а то я не выдумавъ, то менѣ такъ приснило ся....

— Скажи же, що тобѣ приснило ся.

— Коли вже сеньора каже, то скажу. Менѣ снило ся сеи ночи, що я ставъ королемъ и въ золотôй коронѣ сидѣвъ на красно прибранôмъ тронѣ. Я мавъ на собѣ червоный плащь, а передомною стояло на колѣнахъ богато людей такихъ самыхъ чорныхъ, якъ и я. Ажь ось побачивъ я, що до мене иде королева, цѣла бѣло убрана въ вѣнцемъ рожь на головѣ, а така красна! Смѣе ся до мене, положила свои бѣлѣ руки на мою голову и поцѣлувала мене. Менѣ здавало ся, якъ колибъ я стративъ всю силу, якъ колибъ дôставъ крыла и злетѣвъ якъ пташка.

— Отже ты хотѣвъ бы бути королемъ?

— Нѣ, лишь хотѣвъ бы, щобы мене та королева лишь разъ такъ поцѣлувала. А она зовсѣмъ такъ выглядала якъ донна Анніта.

Она взяла пальмовый листокъ и вдарила его по головѣ та каже: Скромнѣ же у тебе бажаня, ты мôй чорненькій! Дивижь ся, щобы ты заразъ на другій день забувъ то, коли тобѣ ще коли щось такого приснить ся.

— Коли бо я не можу забути — вôдповѣвъ вôнъ майже плачливымъ голосомъ и споглянувъ вôнъ на ню такъ благаючимъ окомъ, що ѣй ажь стало жаль мурина и сказала до него:

— Ну, коли станешь королемъ, и будешь мати золоту корону, то я тебе поцѣлую и таки въ самѣсеньке чоло. А теперь иди та принеси менѣ рожь, всѣлякихъ: бѣлыхъ, червоныхъ, жовтыхъ.

Муринъ побѣгъ и незадовго принѣсъ повно рожь а она выбрала найкрасшу и заткнула

недуги заразливѣ, спонукали Выдѣлъ краєвый до хвилевого вынайменя павільону для зараженыхъ въ шпиталю св. Софіѣ.

Однакожь въ тôмъ павільонѣ єсть за мало мѣсця и для того не всѣ нездужаючѣ на заразливѣ недуги можуть бути въ нѣмъ помѣщенѣ, а помѣщене ихъ зъ другими не може бути нѣякъ допущене. Выдѣлъ краєвый закупивъ отже реальность при улици Пекарской, въ котрôй при вôдповѣднôй адаптаціи буде помѣщеный вôддѣлъ для зараженыхъ на 40 недужихъ коштомъ 48.000 зр.

Вôдповѣдно до условій умовы зъ правительствомъ, припадає реченець вôдданя ново выбудованыхъ и зовсѣмъ урядженыхъ на ужитокъ медичного факультету клінікы внутрѣшнои, на день 1 цвѣтня 1897 р. Въ виду того заходить потреба розпочати вже въ 1894 р. чинности приготовляючѣ, якъ то уложеня проґрамы плянôвъ и кошторисôвъ будовы. Выдѣлъ краєвый ухваливъ зажадати вôдъ Сойму надзвычайного кредиту въ сумѣ 54.000 зр. на купно реальности и адаптацію єѣ на павільонъ для недужихъ на заразливѣ недуги.

Переглядъ политичный.

Въ ческôмъ соймѣ интерпелювавъ пос. Вашатый намѣстника въ справѣ розмовы праского директора поліціѣ зъ вѣденьскими журналістами о убійствѣ Мрвы и о „Омлядинѣ“.— Пос. Двожакъ поставивъ внесене, щобы при заключуваню угоды торговельнои зъ Россією, увзглядено рôльничѣ интересы Чехъ.

На Сициліи дôйшло вже до того, що вчера сголошено на цѣлôмъ островѣ станъ военный, а ґен. Лявріяно именованый надзвычайнымъ комісаремъ зъ окремою властею. Пôдъ єго власть пôддано всѣ суды цивильнѣ и войсковѣ.

Новинки.

Львôвъ дня 5 сѣчня.

Зъ Рождествомъ Христовымъ засылаємо нашимъ Вп. Читателямъ найщирѣйшѣ желаня: Веселыхъ святъ и всякого блага!

— **Зъ Городилова** въ Золочѣвскôмъ повѣтѣ пишуть намъ: Невычайною смертію померъ нашъ вôйтъ Олекса Юрцавъ. Въ ночи на 22 грудня видѣли єго люде въ коршмѣ, де розумѣє ся, безъ горѣвки не обôйшло ся. Коло тои коршмы о якихъ 150 крокôвъ плыве потôкъ. Идуть люде рано попри потôкъ, дивлять ся: вôйтъ лежить; на головѣ має двѣ раны и вже неживый. Пôдозрѣня нема, щобы єго хто убивъ, тôлько померъ нашъ вôйтъ здає ся такъ, що нетверезый вертавъ въ коршмы до дому и упавъ въ потôкъ. А що не мавъ власти пôднятя ся, голову зануривъ у воду и такъ задушивъ ся. По цѣлôмъ селѣ тôлько й мовы було, що то невычайна смерть вôйта.

— **Огнѣ.** Въ Медведôвцяхъ въ бучацкôмъ повѣтѣ згорѣла стирта збôжа далеко на поли, вартости 750 зр Хтось пôдложивъ огонь. — Въ Баричцѣ згорѣла загорода и худоба, вартости 400 зр. зъ причины злои будовы комина.

— **Пильнуйте дѣтей!** У Фразальдѣ четиролѣтна донечка Ивана Грабчиньского пôдôйшла до огню, що горѣвъ у печи. Въ хатѣ не було нѣкого пôдъ ту хвилю. Вôдъ огню заняла ся на дитинѣ одежа и огонь такъ попѣкъ дитину, що 11 годинъ мучила ся и вмерла.

— **Пригоды на зелѣзници.** На шляху межи Ропчичами а Дембицею забивъ поѣздъ одну женщину, котра була мабуть божевôльна. — Въ Дрогобичи тажко здавили ваґоны робôтника Андрѣя Махету, батька 4 дѣтей, котрый уже 22 роки служить на зелѣзници.

— **Видко, що то може бути!** Зъ Парижа доносять про таке диво: Одной старôй пани Фільомени Леферъ, що жила сама зô своимъ псомъ Бібі, пропавъ той песъ минувшого тыжня. Шукала она єго, де тôлько знала, и не найшла. Та страта такъ розжалобила старушку, що она отруѣла ся. Лишила картку таку: „Вôдбираю собѣ житє, бо не можу жити безъ Бібі“.

— **Копальня дерева.** Въ Тонкинѣ находить ся незвычайна копальня, бо въ неи добувають дерево. Въ глубинѣ 4 до 6 метрôвъ лежать тамъ величезнѣ поклады пнѣвъ и галузя деревъ, котрѣ росли передъ кôлькома тысячами лѣтъ, а повалило ихъ мабуть землетрясене Се дерево не замѣнило ся на вуголь, але й до нинѣшного дня єсть деревомъ, а то мабуть черезъ то, що лежало въ земли пѣскуватôй, въ котрôй богато кварцу. Хинцѣ ведуть тѣ роботы копальнянѣ дуже порядно и уживають добутого дерева на рôжнѣ знаряды. Пнѣ тыхъ деревъ бувають довгѣ и на 15 метрôвъ. Доси ще не розслѣдили певно, що се за дерево, але оно подôбне до сосны.

Всячина

— **Звычай святкованя Рôздва.** Міліоны родинъ засядуть нинѣ вечеромъ святкувати найбôльше свято христіяньске, Рождество Исуса Христа. Вже девятнайцять столѣть минає вôдъ тои важнои хвилѣ, котра принесла людямъ спасене, а сю хвилю обходять святомъ щораз ширшѣ верствы населеня кулѣ земнои. Не такъ було въ першихъ трехъ вѣкахъ по Христѣ. Христіяне, котрыхъ тогды не було ще дуже богато, споминали вправдѣ часъ святого Рождества, але не обходили єго такъ якъ теперь. Першѣ вѣстки про обходжене сего свята находимо въ початкахъ четвертого столѣтя. Вôдбувало ся оно 6 сѣчня и було злучене разомъ зъ иншимъ святомъ Епіфаніѣ. Окремо зачали христіяне святкувати саме Рôздво далеко пôзнѣйше, а именно (якъ се знаємо зъ найновѣйшихъ дослѣдôвъ) папа Ліберій, що панувавъ вôдъ року 352 до 366, установивъ, що Рôздво мало ся святкувати въ 354 роцѣ въ Римѣ першій разъ дня 25 л. грудня, а не 6 сѣчня. Зъ Риму розширивъ ся сей звычай по цѣлôй пôвночи, а также и схôдна церковь почала святкувати Рôздво окремо, яко свято само до себе — такъ що при кôнци 4 столѣтя и на полудни святковано вже єго всюды окремо. Такъ отже Рôздво се свято заведене римскимъ папою. Звычай сей розширивъ ся помалу помѣжь Германцями, Славянами и Мадярами, в вôдтакъ и по цѣлôй земли.

До сего свята прилучивъ кождый народъ ще свои звычаѣ зъ поганьскихъ часôвъ и державъ ся ихъ такъ твердо, що й по нинѣшнѣ часы найдемо всюды примѣшку ихъ въ обходахъ чисто христіяньского свята. Рôздвянѣ свята обходять ся тôлько на памятку Рождества Христового, тому и всякѣ звычаѣ, що не мають зъ тою памяткою нѣчого спôльного, не повиннѣ теперь мати мѣсця. И справдѣ, щезають помалу тѣ примѣшки поганьскѣ У насъ тыхъ звычаѣвъ ще велика сила. Для забезпеченя собѣ и свому маєткови щастя и поводженя, кождый батько родины, кождый господарь и господиня думає, що на Рôздво треба робити всякѣ ворожбы та забобоны, котрѣ не приносять найменшого хôсна а свѣдчать лише о низькôмъ образованю. Анѣ кидане стебелъ збôжа або кутѣ до стелѣ, анѣ сокира пôдъ столомъ, а чôснакъ пôдъ сѣномъ, анѣ обвязуване садовины перевеслами и т. п. забобоны, нѣчо не помагають нѣ збôжу нѣ пчоламъ, нѣ садовинѣ, нѣ худобѣ. Мы привыкли такъ до тыхъ звычаѣвъ, що здає ся намъ, годѣ безъ нихъ обôйти ся, а тымчасомъ — хочь бы они й якѣ були гарнѣ та принаднѣ своєю таємностію — що они варта, коли справдѣ нѣчого не помагають? Чя конче дурити самого себе?

собѣ за волосе, а зъ прочихъ поробила китицѣ та поуставляла ихъ въ комнатахъ.

* * *

Матерь Анніты була зъ роду Нѣмкиня, але жила вже вôдъ многихъ лѣтъ въ Бразиліи, де й померъ єѣ чоловѣкъ. Тутъ управляла она краснымъ хуторомъ, при котрôмъ були просторѣ плянтаціи кавового дерева и цукровои тростины. Въ недалекôмъ мѣстечку Индіягі мала ще й каменичку, въ котрôй мешкали єѣ два сыны. Тутъ пôзнала Анніта свого нареченого, молодого лѣкаря, котрый мусѣвъ ще въ своимъ краю вôдслужити у войску и саме теперь на Рôздво мавъ сюды приѣхати. Мати Тереса обходила святый вечеръ завсѣгды по давному, тожь и теперь замѣсть ялички, уставлено красно пініѣру и прилагоджено подарунки для челяды.

Але нѣхто такъ не тѣшивъ ся на Святый вечеръ якъ Леодоро. „Она гадає, що то неможливо стати королемъ — думавъ вôнъ собѣ заедно — „але я таки нимъ стану“. — А то, бачите, й сего року мавъ тутъ вôдбути ся на Рôздво походъ и танецъ муринôвъ, званый Конґадо, до котрого выбирали ся завсѣгды король, князь, воєводы и найлѣпшѣ гулякы. Отже й Леодорови забагло ся стати такимъ. Пôдмовивъ отже старого Педра, бо той середъ муринôвъ мавъ найбôльшій голосъ, та обѣцявъ купити горѣвки и тютюну, скоро лишь єго выберуть королемъ.

Прийшовъ Святый вечеръ. — Альфредо не приѣхавъ. Прислав лишь телеґраму, що спôзнивъ ся и приѣде першого дня святъ по полудни. Треба отже було зъ роздаванємъ дарункôвъ ажь до того часу зачекати.

Тымчасомъ вже на Святый вечеръ розпочавъ ся походъ и танецъ Конґада — єсть то торжество, яке обходять мурины на ту памятку, коли прибули до Бразиліѣ зъ надъ рѣки Конґо въ Африцѣ. Скоро лишь смеркло ся вырушивъ походъ муринôвъ двома довгими рядами улицями мѣста при одностаннôмъ спѣвѣ и глухôмъ голосѣ бубна. Цѣлу нôчь танцювали мурины, але торжественну походъ вôдбувавъ ся ажь на другій день рано передъ службою Божою. Леодоро выступивъ въ походѣ яко король на кони а за нимъ ишла єго дружина, самѣ князѣ та воєводы и цѣла военна рада; на возахъ ѣхали муриньскѣ жѣнки и дѣвчата, всѣ убранѣ бѣло а за ними ряды гулякôвъ, поубираныхъ то червоно, то сино абô зелено, а у всѣхъ на головахъ були пера и турбаны, въ руцѣ мавъ кождый булаву, украшену стяжками.

Наразъ зъ противнои стороны выскочивъ ворожій червоношкôрый народъ. Кождый изъ тыхъ людей мавъ на собѣ нѣбы коротку запаску изъ сѣна, на головѣ шапку такожь зъ сѣна, а въ рукахъ довгѣ списы. Всѣ выглядали якъ колибь пôдскакуючѣ вязанки сѣна. Они зъ разу нѣбы то били ся зъ муринами, вели вôйну, а вôдтакъ зновь нѣбы то пôддали ся имъ и прилучили ся до походу муринôвъ, а по хвили порозсѣдали ся всѣ на муравѣ, де попереду вбито величезный паль, а на нѣмъ завѣшено образъ, представляючій рождество Христове.

Леодоро зміркувавъ, що теперь якъ разъ догôдна для него пора вырвати ся та забѣчи домôвъ — нехай теперь донна Анніта сповнить то, що обѣцяла. Прибѣгає домôвъ и шукає Анніту, ажь наконець вôдшукавъ єѣ въ затѣнку въ огородѣ. Она ажь злякала ся, побачивши передъ собою таке чудище, а Леодоро каже до неи:

— Теперь вже я король.

— Та я виджу и поклоняюсь тобѣ володѣтелю всѣхъ муринôвъ въ Юндіягі и єго околици.

— Але теперь дайте менѣ дарунокъ на Рôздво донна Анніто, що обѣцяли, коли я стану королемъ.

— Чого ще не стало! Дôстанешь вечеромъ, коли й другѣ.

— О донна Анніто, я не про такій думаю. У мене на думцѣ той сонъ, що я сеньорѣ розказувавъ. А на щожь я ставъ королемъ? На що стративъ ся? — На то, щобы хочь ще разъ стати такъ щасливымъ якъ у снѣ.

Донна Анніта схопила ся и ажь почервонѣла зъ гнѣву, а вôдтакъ каже:

— Чи ты вдурѣвъ, чи що? Якъ ты можешь пустый жартъ уважати за правду? Чей не будешь гадати, що я мала на думцѣ такого короля, якимъ ты теперь.

Але Леодоро не давъ собѣ того выбити зъ головы, лишь заєдно свое: Донна Анніта казала, що всѣ на Рôздво мусять бути щасливѣ, коли приѣде сеньоръ Альфредо — Леодоро буде дуже, дуже сумный, коли не дôстане обѣцяного дарунку.... сеньора мусить то зробити, щобы Леодоро бувъ ще разъ такъ щасливый якъ у снѣ.

Анніта не знала вже, що робити зъ тымъ мурином, а коли вôнъ ще й упавъ передъ нею на землю и ажь ставъ майже зъ плачемъ просити, она хочь якъ єй робило ся гидко,

Тому то не треба класти великои ваги на нихъ, нехай они собѣ помаленьки щезають и не свѣдчать, що мы ще въ значнôй части погане. Рôздво, якъ сказано, се тôлько памятка, що Богъ Предвѣчный народивъ ся, прийшовъ днесь изъ небесъ....

Господарство, промыслъ и торговля.

Тученє курей у Франціи.

Въ нѣякôмъ краю не займають ся такъ тученємъ курей и взагалѣ годôвлею дробу, якъ у Франціи. Для нашихъ господарѣвъ може цѣкаво буде почути, якъ тамъ тучать куры, тымъ бôльше, що у Франціи, особливо коло мѣстъ Леманъ, Туръ и Анґеръ суть люде, котрî лишь зъ того жиють, що тучать куры, а вôдтакъ ихъ рѣжуть и продають; они самî курей не ховають, лишь купують ихъ вôдъ годôвельникôвъ. То тученє, а властиво можна бы сказати мученє курей вôдбуває ся въ такій способъ:

Призначенî на тученє курки мусять мати 7 до 8 мѣсяцѣвъ; когуты можуть бути трохи старшî, але закимъ ще мають рôкъ. Тученє вôдбуває ся вôдъ жовтня ажь до мясницъ. Кождый такій — якъ бы то его назвати по нашому? — тучитель? чи якъ? — по французски вôнъ называє ся „пулейле“ (poulailler) то значить „курочникъ“, тучить наразъ 50, 80 и 100 штукъ курей; есть то число, зъ котрымъ оденъ чоловѣкъ при пильнôй роботѣ ледви може дати собѣ раду. Куры, що мають тучити ся, приготовлюють ся до того насамперѣдъ черезъ вôсѣмъ днѣвъ: сидять замкненî въ темныхъ курникахъ або таки въ хатѣ и дôстають за поживу рѣдке тѣсто зроблене зъ одной третины грубого пшеничного ґрису, третины гречанной муки, шестои части муки ячмѣнной, шестои части муки вôвсяной, молока и воды. Того тѣста дають имъ тôлько, кôлько они можуть зъѣсти, а крôмъ того дають пити и трохи воды. По осьми дняхъ вносять ихъ до хаты, де не смѣє бути нѣякого продуву и студени та свѣтла, и тутъ саджають ихъ по шѣсть штукъ въ койцяхъ, котрî якъ разъ такъ великî, що може ся въ нихъ змѣстити шѣсть штукъ. Дно койця мусить бути зъ дошокъ, але соломы до него не дають. Тѣсто, котрымъ теперь напихають куры, складає ся зъ половины гречанной муки, третины муки ячмѣнной, шестои части муки вôвсяной и збираного молока. То тѣсто замѣшує ся рано на цѣлый день. Зъ него роблять подовгастî, на 6 центиметрôвъ довгî, а пôвтора центиметра грубî галушки.

О 4 год. досвѣта, при свѣчцѣ бере ся такій „курочникъ“ до роботы: вяже насамперѣдъ по три курки за ноги до купы, сѣдає на землю и бере ихъ на колѣна; одною рукою отвирає имъ дзюбъ а другою запихає въ горло галушку, а вôдтакъ мне пальцями шийку курки зъ горы въ долину, щобы галушка влѣзла ажь до воля. Коли такъ запхавъ галушку однôй курцѣ, бере ся до другои а перша спочиває; по другôй приходить черга на третю, а вôдтакъ зновь на першу и т. д. Зпершу напихають куры лишь по трохи, а вôдтакъ чимъ разъ бôльше и за однымъ разомъ дають що найбôльше 12 до 15 такихъ галушокъ. Коли курочникъ зачне роботу о 4 год. рано то кôнчить ей звычайно ажь около полудня; другій разъ зачинає годувати около третои годины по полудни, а кôнчить роботу ажь около 11 год. въ ночи. За цѣлый часъ туче ня не выкидає ся гною анѣ зъ койцѣвъ анѣ зъ курника задлятого, щобы гнôй державъ тепло. Якій въ такôмъ курнику смрôдъ, можна собѣ представити; але видко, що то не шкодить анѣ курамъ, бо они мимо того тучать ся добре, анѣ людемъ, котрî задля зыску не жалують носа. Часъ туче ня не есть означеный; то залежить вôдъ самыхъ курей; однî утучать ся вже до шѣсть недѣль, другî мусять терпѣти ту муку й до вôсѣмь недѣль. За то важать утученî курки й по 4 кільо, а когуты навѣть и по 6 кільо.

Такъ утученî куры рѣжуть, обскубують, доки они ще теплî, и прикладають дощинками, щобы имъ надати вôдповѣдну форму, а щобы шкôрка выглядала свѣжо, обвивають ихъ вогкими платками. За вôсѣмь недѣль такого туче ня выходить на штуку 15 літрôвъ гречанои, 10 літрôвъ ячмѣнной, а 5 літрôвъ вôвсянной муки и вôдповѣдна скôлькôсть збираного молока.

— Затроєнî орѣхи волоскî. Въ найновѣйшихъ часахъ лучало ся вже кôлька разôвъ, що люде зъѣвши орѣхôвъ, котрыхъ лупина була дуже ясна, занедужали. Показало ся, що орѣхи були затроєнî сѣрковою кислотою, а то ось длячого и якимъ способомъ: Правдивî волоскî орѣхи мають ясну лупину, а угорскî суть темнî — то разъ; вôдтакъ зôпсованî орѣхи чорнѣють и ихъ треба выкидати. Несовѣстнî купцѣ роблять однакожь инакше; они полочуть чорнî орѣхи насамперѣдъ въ сѣрковôй кислотѣ а вôдтакъ змывають ихъ водою и чистять щôтками. Лупина орѣхôвъ стає тогды ясна, угорскî орѣхи продають ся за правдивî волоскî, а злî за добрî. Черезъ полоканє сѣрковою кислотою затроюєсь однакожь часто и само зерно, а то шкодить здоровлю. „Фабрики“, що полочуть тымъ способомъ орѣхи, були вже вôдъ давна за границею, а въ послѣдныхъ часахъ настала така полокарня и въ Будапештѣ.

— Якъ розпôзнати вѣкъ дробу? Ознаки старого дробу суть слѣдуючî: Старî гуси мають мôцнî крыла, грубый и твердый дзюбъ и тверду шкôрку; молодî мають особливо мягонку шкôру пôдъ крылами. У качокъ буває такъ само, а крôмъ того мають молодî качки сорозмѣрно довгій дзюбъ. Молодî куры можна пôзнати по блыскучôй, гладкôй луcцѣ на ногахъ и по тоненькôмъ гребени; старî мають рапаву луску, твердî остроги, грубый гребѣнь и твердый дзюбъ. Старî голубы мають червонî ноги, а молодî яснî и жовтавый пухъ, котрого старî не мають.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 5 сѣчня. Въ наслѣдокъ величезнои студени, ловы дворскî въ Мірцштеґъ скôнчили ся о оденъ день скорше, якъ було назначено. Є. Вел. Цѣсарь и другî участники ловôвъ вернули вчера вечеромъ до Вѣдня. — Pol. Corr. довѣдує ся зъ поважного жерела, що вѣсть, будьто бы сеи зимы мали ся вôдбути бôльшî зимовî маневры, есть зовсѣмъ безосновна.

Будапештъ 5 сѣчня. Приѣхавъ тутъ міністеръ дръ Пленеръ. Нинѣ має вôнъ розпочати переговоры зъ мін. Векерлемъ въ справѣ проґрамы цѣлои акціѣ для управильненя валюты.

Теплицѣ 5 сѣчня. Тутешна рада громадска надала одноголосно мін. Бакегемови почетне горожаньство.

Трієстъ 5 сѣчня. Настала тутъ велики студѣнь и лютить ся страшенна буря. На мори коло Анконы розбивъ ся дубровницкій пароходъ „Ґріцъ“, але людей уратовано.

Петербургъ 5 сѣчня. Въ радѣ громадскôй поручено гадку устроити тутъ въ 1903 р. всесвѣтну выставу.

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный вôдъ 1 червня 1893, пôсля львôвск. год.

Вôдходять до

	Поспѣшный		Особовый			
Кракова	3·01	**10·41**	**5·26**	11·11	**7·36**	—
Пôдволочискъ	6·44	3·20	10·16	**11·11**	—	—
Пôдвол. Пôдвам.	6·54	3·32	10·40	**11·33**	—	—
Черновецъ	6·36	–	10·36	3·31	**10·56**	–
Стрыя	—		10·26	7·21	3·41	**8·01**
Белзця	–		9·56	**7·21**	—	—

Приходять зъ

Кракова	3·08	6·01	**6·36**	**9·41**	9·35	—
Пôдволочискъ	2·48	**10·02**	**6·21**	9·46	—	—
Пôдвол. Пôдвам.	2·34	**9·46**	9·21	5·55	—	—
Черновецъ	**10·10**		**7·11**	7·59	12·51	—
Стрыя	—		**1·08**	9·06	**9·52**	2·38
Белзця	—	—	8·16	5·26	—	—

Числа товстî, означають пору нôчну вôдъ 6 год. вечеромъ до 5 год. 59 мін. рано.

Въ информаційнôмъ бюрѣ ц. к австрійскихъ зелѣзницъ державныхъ у Львовѣ ул. Третого Мая ч. 3. (Готель Имперіяль) продає ся білеты полосовî и окружнî, пляны ѣзды и тарифъ у формѣ кишеневôй. Информаціѣ въ справахъ тарифовыхъ и перевозовыхъ.

За редакцію вôдповѣдає Адамъ Креховецкій.

змилувала ся надъ нимъ, вхопила обѣручь его кудлату голову и поцѣлувала его зъ легка въ чорне его чоло.

Леодоро вôдозвавъ ся на то якимсь дивнымъ голосомъ, притуливъ вôдтакъ крайчикъ еѣ одежи до своихъ грубыхъ губъ, а дальше якъ не схопить ся, якъ не побѣжить попри курникъ черезъ подвôрє, якъ несамовитый, що ажь всѣ куры порозганявъ! Вже не видѣвъ, якъ Аннита выймила чимъ скорше хусточку и зъ вôдразою обтирала собѣ уста. Бѣгъ, а все выкрикувавъ: „Носа Сеньора, Санта Марія — охъ таке щастє, така честь! Ажь тутъ мене душить! О Санта Марія! Ажь теперь буду танцювати, й нинѣ, й завтра и черезъ цѣлу нôчь!

* * *

Пôдъ вечеръ приѣхавъ Альфредо, а Анніта ажь не знала, що собѣ робити, така була щаслива. Обоє стояли въ городѣ пôдъ пальмою взявши ся пôпôдъ руку та чекали, коли прийде часъ роздаваня дарункôвъ. Молодому мужчинѣ выдавало ся все якъ бы сонъ. Ще кôлька недѣль тому назадъ бувъ вôнъ въ краю, де все було покрыте снѣгомъ и ледомъ, а теперь вôнъ въ теплôмъ краю, де воздухъ наповненый запахомъ цвѣтôвъ а въ нимъ ще й его люба та красна наречена! Цѣлувавъ еѣ въ головку, въ уста та руки, а она зъ невысказанымъ щастємъ споглядала на него. Наразъ поза задными ворôтцями зробивъ ся якійсь крикъ.

Анніта перелякана лишила Альфреда а сама побѣгла туды, зъ вôдки нѣсъ ся крикъ. Прибѣгла, дивить ся, а то несуть якогось чоловѣка вкрытого сукномъ, зъ пôдъ котрого выглядає кôнчикъ червоного плаща, а зъ боку волочить ся по земли якійсь дивно зробленый мечь.

— Леодоро, бѣдный, добрый Леодоро!— промовила она й заплакала нишкомъ и погладила его по чолѣ, котрого ще недавно тому дотулила ся була своими теплыми устами.

— Мабуть серце въ нѣмъ пукло, що такъ нагло померъ — сказавъ старый Педро, тронутый глубоко жалемъ хорошои дѣвчины. — Якъ ставъ танцювати, то танцювавъ такъ, якъ колибь лихій въ него влѣзъ.

А Анніта выймила рожу зъ волося и зложила помершому на грудь.

Та смерть въ самôмъ розцвѣтѣ житя зробила на Анніту велике враженє, она сперла головку на грудь Альфреда та каже: Охъ, такъ менѣ чогось важко на серци, такъ чогось лячно передъ смертію середъ веселого житя! Якъ то все проминає и краса й щастє и любовь!... Все забирає неутомима смерть!

Якъ разъ роздавъ ся дзвôнокъ, що скликувавъ челядь до розбираня дарункôвъ. У свѣтлици стало весело, свѣчечки горѣли на деревци а до него пôдходили братя Анніты, ихъ жѣнки й дѣти. Альфредъ пригорнувъ до себе свою наречену й каже: „Не сумуй голубко! Дивись, яке тутъ веселе житє! А найкрасше, що оно намъ дарувало, то любовь. Правдива любовь все переможе, бо она сильнѣйша навѣть вôдъ самои смерти!“

[illegible]

Инсераты („оповѣщеня приватнѝ“) якъ для „Народнои Часописи“ такъ также для „Ґазеты Львôвскои“ принимае лишь „Бюро Дневникôвъ“ Людвика Пльона, при улици Кароля Людвика ч. 9, де также знаходить ся Експедиція мѣсцева тыхъ ґазетъ.